

VOL 4. ISSUE 9

JOURNAL OF CONTEMPORARY WORLD STUDIES

zenodo

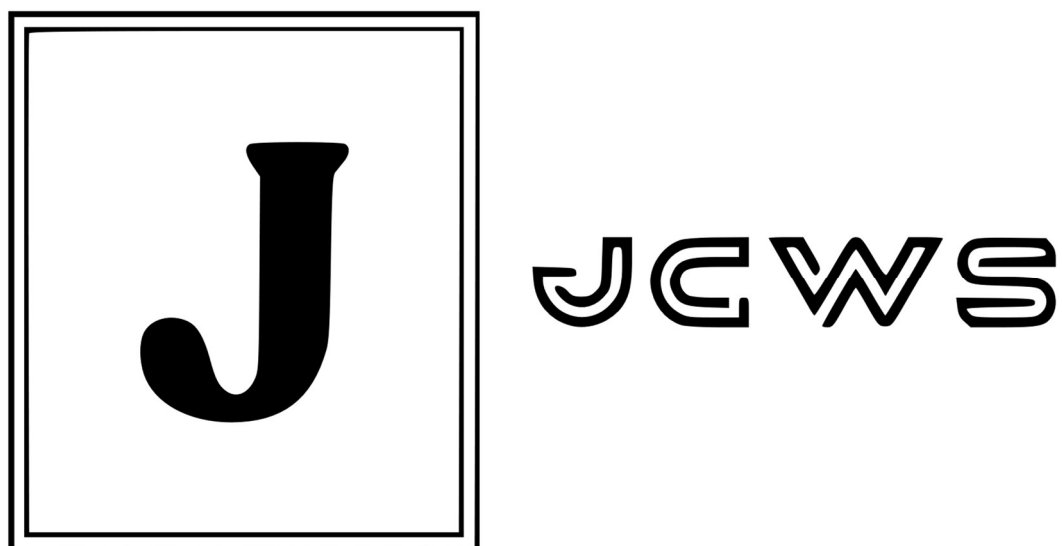
OpenAIRE | EXPLORE

ISSN

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

ISSN:
3030-3311

VOLUME | 4 ISSUE | 9 | APRIL | 2026

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОНДА ЁШЛАР БАНДЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ МАСАЛАЛАРИ

Темиров Ортиқ

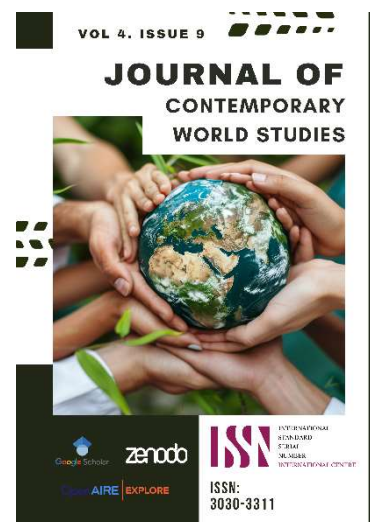
ТДИУ Менежмент факултети декан ўринбосари
e-mail: temirovortiq@mail.ru

ANNOTATION:

мақолада бугунги кунда Ўзбекистонда ёшлар учун яратиб берилаётган шарт шароитлар, банд бўлмаган ёшлар ижтимоий фаоллигини ташкил этишнинг айрим жиҳатлари, бу борадаги ютуқ ва муаммолар ҳамда уларнинг ечимлари хусусида айрим фикр-мулоҳазалар баён қилинган. Унда бу борада маҳалла, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, таълим тизими, жамоат тузилмаларининг ўрни ёритилиши билан бирга, тадбиркорликнинг ёшлар ҳаётидаги ўрнига эътибор қаратилган.

KEYWORDS:

ёшлар, бандлик, ижтимоий фаолият, қонун, қарор, маҳалла, фуқаро, шахс тарбияси, ҳуқуқ, суд тизими, таълим тизими, олий таълим, жамоатчилик, тадбиркорлик.

April 28, 2026,
Published Date:
April 30, 2026

Journal Website:

<https://d-pressa.com/index.php/jcws/>

License

This work is licensed under a
[Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Кириш

Мамлакатимизда баркамол авлодни вояга етказиш, ёшларда Ватанга садоқат туйғуларини кучайтириш, уларда миллий ватанпарварлик туйғусини шакллантириш, фуқаролар тотувлиги ҳамда фаровонлигини таъминлаш борасида салмоқли ишлар қилинди. Бунда банд бўлмаган ёшлар бандлигини таъминлаш, уларни ижтимоий фаоллигини ошириш, турли ёт, бузгунчи ғояларга кириб кетмаслигини олдини олиш, оммавий спортга жалб этиш, мафкуравий иммунитетини янада мустаҳкамлаш борасидаги ишлар муҳим аҳамият касб этади.

Бу борада Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Бандлик соҳасида давлат сиёсатини янада такомиллаштириш ва меҳнат органлари фаолияти самарадорлигини тубдан ошириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2017 йил 24 майдаги ПФ-5052-сон [Фармони](#) ва [Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги фаолиятини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида” ги 2017 йил 24 майдаги ПҚ-3001 қарори қабул қилинган](#). Шу асосда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Туман (шаҳар) аҳоли бандлигига кўмаклашиш марказларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида” ги қарори қабул қилинган эди.

Асосий қисм

Ўзбекистон ёшлар мамлакатидир. Республикада 18 ёшгача бўлганлар аҳолининг тахминан 40 фоизини ташкил этади. Ёшлар миллий қадриятларни келгуси авлодларга етказувчи, ворисийлик анъанасини давом

этирувчи қатламдир. Бу эса ўзбек халқининг бой моддий ва маънавий меросини, қадриятларини асраб авайлашда муҳим ўринга эга. Мамлакатимизда шахс ва жамият манфаатлари тизимида ёшлар омили алоҳида аҳамият касб этган ҳолда, миллий хавфсизлик тизимининг ҳам муҳим қисмини ташкил этади. Ваҳоланки ёшлар табиатан таклидга, эргашишга мойил, жамиятга янги ғояларни олиб кирувчи, онги тўлиқ шаклланиб улгурмаган, маълум таҳдидларга мойиллик даражаси аҳолининг бошқа қатламларига нисбатан суст бўлган демографик қатламдир⁸.

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг қатор чиқишларида, маърузаларида ҳамда учрашувларда билдирган фикр мулоҳазаларида банд бўлмаган ёшлар муаммоларига давлат сиёсати даражасида эътибор қаратилганлиги, муаммонинг ўта долзарб эканлигини тасдиқламоқда. Шу маънода Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қуриш академиясида “Ёшлар муаммоларини ўрганиш ва истиқболли кадрлар тайёрлаш институти” ташкил этилди.

Банд бўлмаган ёшлар муаммоларини ҳал этиш масалалари Янги Ўзбекистоннинг Тараққиёт стратегиясида белгилаб берилганлиги ушбу масалага оид муаммоларни Давлат сиёсати даражасига кўтарилганлигидан далолатдир. Жамиятимизда ҳал этилиши лозим бўлган масалалар қаторида банд бўлмаган ёшлар муаммоларини бартараф этиш, улар билан ишлаш механизмларини янада такомиллаштириш ва самарали иш фаолиятини ташкил этиш бугунги куннинг долзарб масалаларидан бирига айланди, десак муболаға бўлмайди.

⁸ Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикасини ривожлантириш

бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида» ги фармони. “Халқ сўзи”. 2017 йил. 7 феврал.

Хусусан, Тараққиёт стратегияда қайд этилишича, маҳалланинг «фаол» моделини жорий этиш, уни аҳоли муаммоларини бевосита ҳал қилиш ҳамда ҳудудни ривожлантириш учун зарур ресурс ва имкониятлар билан таъминлаш мақсадида 2022 йилда:

маҳаллаларда янги институт сифатида жорий қилинган тадбиркорликни ривожлантириш, аҳоли бандлигини таъминлаш ва камбағалликни қисқартириш масалалари бўйича туман (шаҳар) ҳокими ёрдамчилари ҳамда ёшлар етакчилари фаолияти самарали йўлга қўйилиши;

барча даражадаги раҳбарлар маҳаллага тушиб, ўз йўналиши бўйича муаммоларни ўрганиши ва уларга ечим топиши тартиби жорий этилиб, маҳалладаги ишларнинг ҳолати вазирлик, идора ва ҳокимликлар фаолиятини баҳолашнинг бош мезони сифатида белгиланиши;

маҳалла ҳудудида давлат-хусусий шериклик асосида спорт ва маданий иншоотлар, ижодий клублар, бандликка кўмаклашиш ва ўқитиш марказлари, тадбиркорлик объектлари каби инфратузилмани яратиш бўйича чоратадбирлар амалга ошириш, бандликни таъминлаш, банк-молия, томорқа, ер, чорвачилик ва паррандачилик бўйича кўникмаларни шакллантириш;

тадбиркорликни ривожлантириш, аҳоли бандлигини таъминлаш ва камбағалликни қисқартириш масалалари бўйича туман (шаҳар) ҳокимининг ёрдамчиси институтининг самарали фаолиятини йўлга қўйиш белгиланди.

Ёшлар фаоллигини ошириш, уларни ишлаб чиқариш соҳаларига кенг жалб қилиш, тадбиркорлик фаолиятини қўллаб қувватлашда улар учун қулай

ишбилармонлик муҳитини яратиш, фаол тадбиркорликни қўллаб қувватлаш ҳам муҳим аҳамият касб этмоқда. Бунда бугунги кунда муҳим масалалардан бири тадбиркорлик фаолиятини бошлаган ёшларнинг тадбиркорлик субъектлари учун солиқ юкини камайтириш ва солиққа тортиш тизимини соддалаштириш сиёсати давом эттирилаётганлиги, солиқ маъмуриятчилигини такомиллаштириш ва тегишли рағбатлантирувчи чораларни кенгайтиришга муҳим эътибор қаратилаётганлиги бежиз эмас. Ваҳланки, ёш тадбиркорлар ўз фаолиятларини мутаносиб равишда ошириб бориш учун уларга банклардан кредит олиш имкониятларини яратиш механизми қўлланилаётганлиги уларни ишлаб чиқаришга жалб қилишда муҳим омил бўлмоқда.

Демак, у борадаги масалалар, яъни ёшларнинг хусусий мулк ҳукуқи ва кафолатларини ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш, ёш тадбиркорлар ва эндигина кичик бизнесни бошлаётган ёшлар тадбиркорлик фаолияти йўлидаги барча тўсиқ ва чекловларни бартараф этиш, унга тўлиқ эркинлик бериш, “Агар халқ бой бўлса, давлат ҳам бой ва кучли бўлади”, “Халқ давлат идораларига эмас, давлат халқ идораларига хизмат қилиши керак” деган тамойилни амалга ошириш муҳим аҳамият касб этмоқда⁹.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Статистик тўплам. Ўзбекистон Республикаси иқтисодий-ижтимоий тараққиётининг мустақиллик йилларидаги (1990-2010 йиллар) асосий тенденция ва кўрсткичлари ҳамда 2011-

⁹ Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига Мурожаатномаси. Т., 2018.

2015 йилларга мўлжалланган
прогнозлари. Т., 2011. 93-бет.

2. Ўзбекистон Республикаси
Президентининг «Ўзбекистон
Республикасини ривожлантириш
бўйича Ҳаракатлар стратегияси
тўғрисида»ги фармони. “Халқ сўзи”.
2017 йил. 7 феврал.

3. Ўзбекистон Республикаси
Президенти Шавкат Мирзиёевнинг
Ўзбекистон Республикаси Олий
Мажлисиغا Мурожаатномаси. Т., 2020.